

Adviesaanvraag B&W aan stadsdeelbestuur

Invullen door directie:

Onderwerp adviesaanvraag: Concept Regionale Energie Strategie – deel Amsterdam (concept RES-Amsterdam)
Portefeuille: Duurzaamheid
Directie: R&D / afdeling Duurzaamheid / Programma Amsterdam Klimaat Neutraal
Datum behandeling staf WH: 20 januari 2020
Datum adviesaanvraag: 10 februari 2020
Deadline ontvangst advies: 30 maart 2020
Advies mailen naar: j.kurschner@amsterdam.nl
Meegestuurde stukken: - Concept RES Amsterdam
- concept Raadvoordracht
- Memo Lokaal Scenario Ateliers Amsterdam

Heeft er consultatie vooraf plaatsgevonden? Ja,

Het proces van opstellen en vaststellen van de RES is vanuit de projectorganisatie van energieregio Noord-Holland Zuid en de projectorganisatie Amsterdam als gezamenlijk bottom-up proces ingezet met diverse bijeenkomsten van overheden met stakeholders (bestuurlijk/ ambtelijk / deskundigen stakeholders). Daar waren stadsdeelvertegenwoordigers voor uitgenodigd, zowel ambtelijk als bestuurlijk (Stuurgroep RES NHZ XXL en diverse atelier bijeenkomsten).

De RES is in 2019 op 8 juli, 11 november en 16 december besproken op het Portefeuillehouders-overleg met wethouder van Doorninck. En de RES is op 24 september vorig jaar en 28 januari jongstleden geagendeerd op de ambtelijke Duurzaamheidstafel.

Op 29 oktober 2019 is in stadsdeel Oost een bewonersbijeenkomst gehouden voor de gebieden Oost en Zuidoost. Het doel van dit atelier was om het gesprek aan te gaan met lokale partijen, bewoners en belanghebbenden over hun wensen rond duurzame energieopwekking in hun directe omgeving.

Op 11 december 2019 heeft overleg plaatsgevonden met portefeuillehouder Vermin.

Invullen door stadsdeel:

Stadsdeel: Stadsdeel Oost
Procesbegeleider: Esther van den Ouweland, Joost van Hövell
Datum weekstart/staf: 24 februari 2020
Datum stadsdeelcommissie: 24 maart 2020
Datum dagelijks bestuur: 31 maart 2020
Registratienr. (optioneel): ...

Over gevraagde adviezen: conform art. 12 van de verordening op het lokaal bestuur vraagt B&W advies aan een DB over besluiten die (lid 1) betrekking hebben op de taken en bevoegdheden van het DB of (lid 2) op de belangen van het stadsdeel. Het DB legt deze adviezen voor aan de stadsdeelcommissie (art. 19). Het DB neemt het advies van de stadsdeelcommissie over indien het is vastgesteld met een meerderheid van stemmen en binnen de budgettaire kader past (art. 19 lid 5). Afwijkingen van het advies motiveert het DB.

Adviesvraag B&W

Formuleer hier de vraag aan het stadsdeel

De RES komt voort uit afspraken van het landelijk klimaatakkoord. Het Rijk wil weten hoe de Nederlandse doelstelling van 49% CO₂ reductie en de inzet die daarvoor nodig is gerealiseerd en lokaal ruimtelijke ingepast wordt. Deze inventarisatie wordt gevraagd aan alle gemeenten in Nederland. De gemeenten zijn daarvoor samengevoegd in energieregio's. Alle energieregio's samen moeten in 2030 35 TWh (TeraWattuur) elektriciteit opwekken. Amsterdam is een deelregio binnen de energieregio Noord-Holland Zuid. De gemeente ziet dat zij afhankelijk is van regionale en landelijk opwek van duurzame energie. Ondanks de schaarse ruimte gaat Amsterdam inzetten op een forse ambitie duurzame energieopwekking op eigen grondgebied en neemt daarmee haar verantwoordelijkheid in de energietransitie.

De RES geeft de locaties aan waar nader onderzoek gedaan wordt voor opwekking van duurzame elektriciteit door zon en wind, een inventarisatie van de warmtevraag en het warmteaanbod (via de Regionale Structuur Warmte, RSW) en een infrastructuur analyse. Deze locaties zijn aangegeven op kaarten met de ambities voor de energieopbrengst. Het Rijk zal de energieopbrengst van de locaties doorrekenen. Mocht uit deze optelling blijken dat de gezamenlijke vereiste 35 TWh niet wordt gehaald, wordt ons mogelijk een extra opgave door het Rijk opgelegd.

In het Portefeuillehoudersoverleg Duurzaamheid van 16 december 2019 is door de Wethouder Duurzaamheid Amsterdam, mevr. Marieke van Doorninck, en de verantwoordelijke portefeuillehouders van de stadsdelen afgesproken gelijktijdig met het ophalen van Wensen en bedenkingen op de Concept RES Amsterdam ook advies te vragen aan de stadsdelen. Dit advies wordt afgegeven op de Concept RES Amsterdam en op de Concept RES NHZ. De adviezen van de stadsdelen en de Raad worden verwerkt bij het opstellen van de definitieve RES Noord-Holland Zuid 1.0 in de tweede helft van 2020. De RES NHZ 1.0 wordt einde van dit jaar 2020/ begin 2021 definitief.

Dit onderhavige product is de Concept RES Amsterdam waarover nu advies gevraagd wordt aan de stadsdelen.

Later – naar verwachting in mei/juni van 2020 zal ook de concept RES Noord-Holland Zuid – waarin alle deelproducten van de regio zijn samengevoegd – voor advies worden voorgelegd aan de stadsdelen

Voor Oost zijn de ruimtelijke consequenties van de RES Amsterdam : zoekgebieden voor wind bij IJburg, het , het Zeeburgereiland, Science Park en Kop Amstelscheg (dit zoekgebied ligt in Stadsdeel Oost, maar is in de concept-RES ten onrechte als zoekgebied 7 in Zuid gesitueerd). Het IJmeer is benoemd tot extra zoekgebied voor zon en wind. Deze extra zoekgebieden vallen onder het 'nee, tenzij'- principe; ze worden alleen in overweging genomen wanneer andere zoekgebieden niet voldoende blijken of wanneer er vanuit het Rijk een extra opgave opgelegd wordt.

Tijdens het gesprek met de portefeuillehouder kwam het pleidooi naar voren om duurzame energie zo veel mogelijk in lokaal eigendom te ontwikkelen, d.w.z. bewoners en belanghebbenden de kans geven financieel te participeren. Nu is in de concept RES opgenomen dat projecten met minimaal 50% lokaal eigendom moeten worden ontwikkeld.

Het atelier voor de stadsdelen Oost en Zuidoost op 29 oktober werd bijgewoond door 27 deelnemers. Er zijn diverse kanalen gebruikt om mensen uit te nodigen. Om het gesprek te voeren over de voorkeuren van de Amsterdammers is op de ateliers is gebruik gemaakt van scenario's: Maximale Energie; Kostenefficiëntie en Leefbaarheid, elk met specifieke leidende principes.

Voor de meeste deelnemers was er een uitgesproken voorkeur voor een combinatie van de scenario's Leefbaarheid en Maximaal Energie. Omdat er enige bezorgdheid was of in Leefbaarheid genoeg elektriciteit wordt opgewekt, zien deelnemers graag een scenario waarin Amsterdam kiest voor maximaal energie op een zo leefbaar mogelijke manier (bouwstenen gebruiken van andere scenario's). Leefbaarheid is vooral van belang omdat de betrokkenheid van bewoners er het grootst is. Verder geldt: er is veel haast.

Het scenario Kostenefficiëntie was het minst populair. Men verwacht dat als de energietransitie aan de markt wordt overgelaten, de veranderingen niet snel genoeg en vergaand genoeg zullen zijn.

De volgende bouwstenen zouden sowieso ingezet moeten worden:

Zonnepanelen op grote daken; zonnepanelen op nieuwe daken boven parkeerplaatsen, bedrijven- en industrieterreinen, wel met ontwikkeling van het groen. Verder noemde men het bedekken van fietspaden met zon. Wind vooral op bedrijventerreinen en langs snelwegen.

Er was weerstand tegen de opwekking van wind- en zonne-energie in bosgebied en in natuurgebied Waterland.

Adviesaanvraag

- Kan het stadsdeel zich vinden in de concept RES?
- Heeft men nog op- en aanmerkingen?

Conceptadvies DB:

Het dagelijks bestuur formuleert hier t.b.v. de stadsdeelcommissievergadering een conceptadvies

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost ondersteunt de ambities van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid, deel Amsterdam. Zij is zich bewust van het belang en de noodzaak om tot de RES te komen. Als stad kennen wij een enorme opgave en Stadsdeel Oost draagt graag bij waar dit mogelijk is aan het opwekken van duurzame energie. Zij kan zich vinden in de richting van de RES waarin een goede afweging is gemaakt tussen het belang van het opwekken van zoveel mogelijk duurzame energie en leefbaarheid. Het dagelijks bestuur benadrukt het belang van het actief betrekken van bewoners en het stimuleren van coöperatieve modellen voor eigenaarschap bij het opwekken van duurzame energie.

Zonne-energie

De zoekgebieden voor zonne-energie kunnen wij onderschrijven.

Windenergie

In algemene zin vinden wij hierbij de inpassing ten opzichte van woon- en recreatiegebieden van groot belang.

Hieronder wordt ingegaan op de aangewezen zoekgebieden in Oost voor opwekking van energie uit wind.

IJburg en Zeeburgereiland

- Het dagelijks bestuur ondersteunt het aanwijzen van IJburg en Zeeburgereiland als zoekgebied. Inpassing in dit zoekgebied kan goed, gezien de positieve ligging van de woongebieden ten opzichte van het zoekgebied waar het gaat om lichttoetreding/schaduw en de overwegende windrichting (zuid-west). Bij een eventuele keuze voor het Zeeburgereiland moet er wel rekening mee worden gehouden dat delen van het Zeeburgereiland, zoals de Baabuurt, nog stedenbouwkundig ontwikkeld moeten worden.

Science Park

- Het dagelijks bestuur ondersteunt het aanwijzen van het Science Park, Watergraafsmeer, als zoekgebied. Het aanwijzen van dit gebied ligt in lijn met de duurzame ambities van het gebied. Hieronder valt het streven van de hier gelegen Universiteit van Amsterdam en kennisinstellingen om een zo duurzaam mogelijke campus te ontwikkelen. De universiteit is in samenwerking met de gemeente Amsterdam betrokken bij het onderzoeken van mogelijkheden omtrent windenergie en andere vormen van duurzame energie. Zo wordt momenteel onderzocht hoe de campus aardgasvrij kan worden en of de totale energievraag in de toekomst fossielloos kan worden opgewekt. Zo zijn er al warmte-koude-opslag systemen actief, maar wordt er ook gekeken naar technieken als geothermie en aquathermie. Het sluit ook aan bij de beweging van bewoners in Middenmeer, om het aardgasvrij maken van hun wijk mogelijk te maken door warmtelevering van het datacenter in het Science Park. De RES past dus geheel in de lijn van de gebiedsontwikkeling.

Het dagelijks bestuur benadrukt dat het Science Park op lange termijn een reëel zoekgebied vormt. Echter, op korte termijn is het niet mogelijk hier een windturbine te plaatsen vanwege de tijdelijke woningen in dit gebied. Het wooncomplex zal nog een kleine tien jaar op deze locatie bestaan.

Amstelscheg

- De kop van de Amstelscheg (in de concept-RES is dit gebied ten onrechte gesitueerd in Zuid) omarmen we in principe als zoekgebied. Vanwege het belang van de scheg voor rust en groen van de Amsterdammers is een goede inpassing wel essentieel.

Advies stadsdeelcommissie:

Advies van de stadsdeelcommissie aan het DB

Op 24 maart 2020 is het concept advies besproken in de stadsdeelcommissie. De stadsdeelcommissie heeft ingestemd met het advies. Daarbij heeft zij aan het dagelijks bestuur het volgende geadviseerd:

De Amstelscheg (in de concept-RES is dit gebied ten onrechte gesitueerd in Zuid) is een belangrijk rust- en groengebied voor Amsterdammers. De stadsdeelcommissie stemt in met het in principe opnemen van de kop Amstelscheg als zoekgebied voor windenergie, maar vraagt om grote terughoudendheid in dit kwetsbare gebied. Zij wil scherp benadrukken dat de opwekking van windenergie in dit gebied alleen kan als dit zeer zorgvuldig wordt ingepast.

Over het extra zoekgebied IJmeer en Waterland adviseert de stadsdeelcommissie als volgt aan het Dagelijks Bestuur:

De stadsdeelcommissie staat afwijzend tegenover het aanwijzen van Waterland/IJmeer als zoekgebied voor het geval de doelstellingen in het stedelijk gebied niet worden gehaald.

Men is van mening dat er beter een extra compromis gesloten kan worden binnen het stedelijk gebied dan toe te geven aan de industrialisatie (zonnepanelen en windturbines) van het landelijk gebied. De kostbare en unieke achtertuin van Amsterdam die voor alle inwoners van onschatbare waarde is. Een uniek natuurgebied en onderdeel van de ecologische zone zowel op het land als het water. (vogelbroedgebied ook). Bovendien is die aanwijzing ongewenst gelet op de geweldige bevolkingstoename met de bouw van Centrumeiland, Strandeiland, Sluishuis en Sluisbuurt die de recreatieve druk op het IJmeer maximaliseert (reeds bij Waternota aan de orde gesteld).

In de nota zijn de scenario's al ingevuld op de kaart. Het lijkt op: je kind verbieden om met zijn vingers in de suikerpot te zitten terwijl je de suikerpot voor zijn neus zet. (of wel selffulfilling prophecy)

Het is een directe bedreiging voor het gebied die met deze aanwijzing gebruikt dreigt te worden. Bovendien is er in alle gehouden ateliers kritiek geuit op deze aanwijzing. Laat de stok achter de deur achterwege.

Definitief advies DB:

Advies van het dagelijks bestuur aan het college van burgemeester en wethouders

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost ondersteunt de ambities van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid, deel Amsterdam. Zij is zich bewust van het belang en de noodzaak om tot de RES te komen. Als stad kennen wij een enorme opgave en Stadsdeel Oost draagt graag bij waar dit mogelijk is aan het opwekken van duurzame energie. Zij kan zich vinden in de richting van de RES waarin een goede afweging is gemaakt tussen het belang van het opwekken van zoveel mogelijk duurzame energie en leefbaarheid. Het dagelijks bestuur benadrukt het belang van het actief betrekken van bewoners en het stimuleren van coöperatieve modellen voor eigenaarschap bij het opwekken van duurzame energie.

Zonne-energie

De zoekgebieden voor zonne-energie kunnen wij onderschrijven.

Windenergie

In algemene zin vinden wij hierbij de inpassing ten opzichte van woon- en recreatiegebieden van groot belang.

Hieronder wordt ingegaan op de aangewezen zoekgebieden in Oost voor opwekking van energie uit wind.

IJburg en Zeeburgereiland

- Het dagelijks bestuur ondersteunt het aanwijzen van IJburg en Zeeburgereiland als zoekgebied. Inpassing in dit zoekgebied kan goed, gezien de positieve ligging van de woongebieden ten opzichte van het zoekgebied waar het gaat om lichttoetreding/schaduw en de overwegende windrichting (zuid-west). Bij een eventuele keuze voor het Zeeburgereiland moet er wel rekening mee worden gehouden dat delen van het Zeeburgereiland, zoals de Baibuurten, nog stedenbouwkundig ontwikkeld moeten worden.

Waterland/IJmeer

- Het Dagelijks Bestuur heeft begrip voor de aanwijzing van het zoekgebied Waterland/IJmeer als "nee tenzij" maar brengt tegelijkertijd de zorgen over van de stadsdeelcommissie ten aanzien van dit zoekgebied:

De stadsdeelcommissie staat afwijzend tegenover het aanwijzen van Waterland/IJmeer als zoekgebied voor het geval de doelstellingen in het stedelijk gebied niet worden gehaald.

Men is van mening dat er beter een extra compromis gesloten kan worden binnen het stedelijk gebied dan toe te geven aan de industrialisatie (zonnepanelen en windturbines) van het landelijk gebied. De kostbare en unieke achtertuin van Amsterdam die voor alle inwoners van onschatbare waarde is. Een uniek natuurgebied en onderdeel van de ecologische zone zowel op het land als het water (vogelbroedgebied ook). Bovendien is die aanwijzing ongewenst gelet op de geweldige bevolkingstoename met de bouw van Centrumeiland, Strandeiland, Sluishuis en Sluisbuurt die de recreatieve druk op het IJmeer maximaliseert (reeds bij Waternota aan de orde gesteld).

Science Park

- Het dagelijks bestuur ondersteunt het aanwijzen van het Science Park, Watergraafsmeer, als zoekgebied. Het aanwijzen van dit gebied ligt in lijn met de duurzame ambities van het gebied. Hieronder valt het streven van de hier gelegen Universiteit van Amsterdam en kennisinstellingen om een zo duurzaam mogelijke campus te ontwikkelen. De universiteit is in samenwerking met de gemeente Amsterdam betrokken bij het onderzoeken van mogelijkheden omtrent windenergie en andere vormen van duurzame energie. Zo wordt momenteel onderzocht hoe de campus aardgasvrij kan worden en of de totale energievraag in de toekomst fossielloos kan worden opgewekt. Zo zijn er al warmte-koude-opslag systemen actief, maar wordt er ook gekeken naar technieken als geothermie en aquathermie. Het sluit ook aan bij de beweging van bewoners in Middenmeer, om het aardgasvrij maken van hun wijk mogelijk te maken door warmtelevering van het datacenter in het Science Park. De RES past dus geheel in de lijn van de gebiedsontwikkeling.

Het dagelijks bestuur benadrukt dat het Science Park op lange termijn een reëel zoekgebied vormt. Echter, op korte termijn is het niet mogelijk hier een windturbine te plaatsen vanwege de tijdelijke woningen in dit gebied. Het wooncomplex zal nog een kleine tien jaar op deze locatie bestaan. Mocht hier een alternatieve locatie voor gevonden kunnen worden dan moedigt het dagelijks bestuur een spoedige ontwikkeling van een windturbine hier aan.

Amstelscheg

De Amstelscheg (in de concept-RES is dit gebied ten onrechte gesitueerd in Zuid) is een belangrijk rust- en groengebied voor Amsterdammers. We stemmen in met het in principe opnemen van de kop Amstelscheg als zoekgebied voor windenergie, maar vragen om grote terughoudendheid in dit kwetsbare gebied. Opwekking van windenergie kan wat stadsdeel Oost betreft alleen als dit zeer zorgvuldig wordt ingepast.